XXII. Cilt — 1913 Çanakkale Boğazı, Donanma ve Çatalca Ordusu Şifreleri ile Yıldız Y..EE.. 40 Kırımları (1880–1913)

BDH 608/32/2'nin 13/13 tam taraması (iki yeni ab≠ba anahtarı, #53–#65) · Çatalca Ordusu ab = ba + tek rakamlı kelime kodları (#50–#52) · Y..EE.. 40/34 kör kırılımı (#49) ve Midhat Paşa'ya üç V. Defter telgrafı · 0 Rosetta, toplam 65 canlı kırılım

Kaynaklar: MSB ATASE BDH 608/32/2 (p02–p23) · BDH 467/9/65 · BOA Y..EE.. 40/34, 40/165, 40/178, 40/184 · Hazırlanış: 26.11.2026

22	65	17	53 + 7	z = 10,5 / 6,8	0
cilt	kümülatif canlı kırılım	bu ciltte yeni (#49–#65)	Anahtar 1 kesin + aday	Anahtar 1 / Anahtar 2	Rosetta

Kısım I — BOA / ATASE BDH 608/32/2: Çanakkale Boğazı ve Donanma Şifre Dosyası (22–28 Şubat 1913 · 23 sayfa · 13/13 telgraf)

Sonuç: Dosyadaki 13 şifreli telgrafın tamamı iki yeni, sıralı (`ab ≠ ba`), iki haneli, homofonlu harf ikamesiyle kırıldı. Hiçbir sayfada satır arası çözüm (Rosetta) yoktur.

- **Anahtar 1 — Birleşik 1913 Çanakkale–Donanma anahtarı:** 53 kesin + 7 aday kod; `100/200/300` kelime içine sokulmuş boş gruplar; `77` = ي (boşluk değil); ٣ gerçek ve anahtarın parçası. Karıştırılmış-anahtar sıfır dağılımına göre **z = 10,5** (ort. −4898, sd 199, tam anahtar −2806); 24/24 SA koşusu aynı optimuma ulaştı. Donanma #828/#840 ayrı oturumuyla **11/11 ortak yeni kod çelişkisiz**. 12 telgrafı açar.
- **Anahtar 2 — Ayrı 1913 deniz telsiz anahtarı (p21+p22):** 21 kesin + 9 aday + 2 zayıf kod; `ab ≠ ba` (23=ق=42 ≠ ش=24 ;ي=32 ≠ خ); **z = 6,8**. Bilinen hiçbir anahtarın dönüşümü değil. 1 telgrafı açar.

Dürüstlük notu: Bütün sonuçlar 400 dpi filigransız asıllardan yapılmış harici OCR okumalarına dayanır. p02, p03+p04, #828, #840, p10, p19+p20 ve p21+p22 ayrıntılı çözüm raporlarından aktarılmıştır. **p11, p12, p13+p14, p15, p16, p17, p18 ve p23** için ayrı bir çözüm raporu yoktur; bunlar bu ciltte Anahtar 1'in OCR gruplarına mekanik uygulamasıyla okunmuş, kelime ayrımı editöryel yapılmıştır. Her belirsiz yer `[؟]` / `[?]` ile işaretlidir; hiçbir kelime uydurulmamıştır.

Anahtar 1 (53 kesin + 7 aday)

Harf	Kodlar (? = aday)	Belirleyici kelimeler (yeni kodlar)
ا	`15` `47`	
ب	`34` `35` `83` `96`	واپور ×2 (p02 L01, p03 L01), توربيدو (p10 L08) (پ/ب) · باش، بشيكه، شبه، جواباً، بوغاز، اخبار، تخريبى؛ s19 adayı doğrulandı
ت	`14` `48`	
ج	`13` `18` `46`	چيقاريلن، بچق (چ) · شبه جزيره، جهتلرينه، غير جائز، جواباً، اخراج، بحريه‌جه
ح	`29` `91`	دشمن محاربلرى ×2، بحريه‌جه

Harf	Kodlar (? = aday)	Belirleyici kelimeler (yeni kodlar)
خ	19 85	اخراجنه، اخراج حركات، اخبار، مدخل، تخريبى، مداخلى
د	12 97	ترصداتده، ...قده اولديغى، ده موجود، ديستروير، تدارك، يازلديغى؛ s19 adayı doğrulandı
ر	11 71? 76	mil × 2 / 20 mil = 4,5 saat — aritmetikle uyumlu; tek geçiş 45 : عزيمت درت بچق [ساعت] بيله p03 L17
ز	16 23 56? 58	بوغاز مداخلى (p04 L07); طوربيدو da ر p03 L03 · بوغاز (p03 L07, L13) beklenir — çelişkili, تلسز, يازلديغى, لزوم, ارزاق
س	32 79	جزيرەسنه، عسكر، ويرلمامسى، مساعد، سعى، ايسه، استعمال
ش	44 84	شبه، بشيكه، باش قوماندانلق، تشبثنده، قرق بش، دشمن (p04 L03)
ص	22 69?	فرصت كوزدلكده (p04 L13), tek geçiş
ض	17? 67?	تعرضيله (p10 L04), tek geçiş · تعرض و اخراج (p10 L18), tek geçiş
ط	36	
ع	33 75	عسكر، سرعته، معلومات، تعرض، عزيمت (yerine س ta ساعت ama p04 L06)
غ	27 51	هوا غايت، تلغراف (p03 L11), بوغاز (p04 L07), اولەميەجغى
ف	38 82	مخالف، خفيف، تلغرافله 2×
ق	24 49	
ك	26 52	
ل	37 94	
م	21 31 61? 66	لزوم (p10 L31), tek geçiş
ن	28 72 73	
ه	45 62	
و	41 53	
ي	55 63? 77 92	اليمده موجود (p10 L06); s19 adayı ile çelişir و p10 L23, L31 belirsiz
∅	100 200 300	kelime içine sokulmuş boş gruplar: كو{100}رمك، حر{200}كات، ك{300}ى
+	78 =ئ · 81 =ذ · 86 =چ · 93 =ط · 98 =ل	Yalnız Donanma #828/#840 oturumunda kelime bağlamından (78=ئ p04/p10 bağlamında doğrulanamadı); 25 = ظ (p18 محافظه) ile ن (p15) arasında çelişkili

Çözülemeyen: 78 (p04 L09 «قوو؟املیه», p10 L14 «جواباً ؟يازلديغى»). **Yeniden okunacak gruplar** (çoğu tek rakam sapması ٢/٣, ٤/٧, ٧/٨, ٤/٩): p10 L08 mor 34→36, p10 L06/L23 «21» (ث beklenir), p03 L11 97→47, p03 L17 34→24, p04 L12 73→83, p04 L03 97→94, p04 L04 37→32, p04 L06 75→79, p10 L28 94→92. Bu düzeltmeler anahtarı değiştirmez.

Anahtar 1 ile çözülen 12 telgraf (#53–#64)

#53 · BDH 608/32/2 · p02 (F 2)

15 Şubat 1328, sabah 10 = 28 Şubat 1913 · Bahr-i Sefîd Boğazı Kuvâ-yı Umûmiye Kumandanı Ferîk Hurşid → Donanma Kumandanlığı (Kale vasıtasıyla) · «Gayet müstacel, dakika tehiri caiz değil»

ح. موضوع بحث اولان واپورك ارزاق {بوفاتمقده / بوشالتمقده؟} اولديغى ترصد مفرزەلريمزك اشعاراتيله متباين [متبيّن؟] اولغله همان تخريبى [...]

Günümüz Türkçesi: Bahis konusu vapurun erzak [boşaltmakta?] olduğu, gözetleme müfrezelerimizin bildirimleriyle anlaşıldığından [ya da: çeliştiğinden] derhal tahribi [rica olunur].

Not / [?]: Tek çelişki «بوفاتمقده»: ف=82 dört ayrı kelimede kesin; «بوشالتمق» ise ش+ل ister. Derkenar: «Barbaros-ı Hümâyûn'a yazılmıştır, 15 Şubat 328, Donanma defa 258».

Canakkale_608_KeyA_400dpi_Cozum.md §4.1

#54 · BDH 608/32/2 · p03+p04 (F 2-1)

15 Şubat 1328 = 28 Şubat 1913 · Barbaros'tan Donanma Kumandan Vekili Tahir → Gelibolu'da Kuvâ-yı Umûmiye Kumandanlığı (p02'ye cevap)

ح. بحث اولنان واپورك {تتريلى / تخريبى؟} ايچون تكليف ايديلن (açık) آليوم هوا غايت مخالف و طوربيدولرمزك اك سرعتليسى و او ده بر دانەسى اولق اوزره انجق يكرمى ميل سرعته مالك. بر كشف بوغاز خارجنه چيقاريلن خفيف فيلو[؟] دشمن محاربلرى[نك] [ا]يمروز و جوارنده ترصداتده بولنديغى و تلسز تلغرافله مخابرەلرى واقع اولديغى[نى] اخبار ايتدى. بوغاز مدخلندن [...] قدر واپورك بولونديغى [موقع؟] قرق بش ميل [مسافەسى؟] اولديغى جهتله عودت و عزيمت درت بچق [ساعت] بيله محتاج اولديغى و كيجه [م]هتاب اولق جهتيله غير جائز بولنديغى و تهلكه [...] دشمن محاربلرى [طقصه؟] تلسز تلغرافله مودروسه ويريلەجك معلوماتده ايكى بچق ساعتده بوغاز مدخلى [ايله؟] ايمروز آرەسنده دشمن قوه [؟املیه]سنك يتيشەجكى دوشونيلەرك كوندريلەجك طوربيدويى [...] ايچون مناسب بر فرصت كوزدلكده اولديغى معروضدر.

Günümüz Türkçesi: Bahsi geçen vapurun [tahribi] için teklif edilen [harekâta gelince]: bugün hava son derece elverişsiz. Torpidolarımızın en süratlisi, ki ondan da yalnız bir tane var, ancak yirmi mil sürate sahip. Keşif için Boğaz dışına çıkarılan hafif filo, düşman harp gemilerinin İmroz ve çevresinde gözetlemede bulunduğunu ve telsiz telgrafla haberleştiklerini bildirdi. Vapurun bulunduğu yer Boğaz ağzından kırk beş mil uzakta olduğundan, gidiş-dönüş için dört buçuk saate bile ihtiyaç var. Gece mehtaplı olduğundan [çıkış] uygun görülmedi. Tehlike [hâlinde], düşman harp gemilerinin telsiz telgrafla Mondros'a vereceği haber üzerine, iki buçuk saatte Boğaz ağzı ile İmroz arasına düşman [kuvvetinin] yetişeceği düşünülerek, gönderilecek torpido için uygun bir fırsat gözetilmekte olduğu arz olunur.

Not / [?]: Sayısal tutarlılık güçlü (20 mil, 45 mil, 4,5 saat, 2,5 saat); ر=71 adayı aritmetikle de uyumlu (45 × 2 / 20 = 4,5). Kesin olmayan yerler: «تتريلى», p03 L09 «21 58», p03 L15–L16 başları, «طقصه», p04 L12–13, kod 78.

Canakkale_608_KeyA_400dpi_Cozum.md §4.2

#55 · BDH 608/32/2 · p06+p08 (Telgraf #828)

9/10 Şubat 1328 = 22/23 Şubat 1913 · Gelibolu, Kuvâ-yı Umûmiye Kumandanı Ferîk Hurşid → Donanma Kumandanlığı («Donanma şifresiyle hal»)

[اوننجى قولاردو آياستفانوسه كي(د)ه جكدر . اوتو(ز) ايكن(جى) فرقه] كما كان [اوننجى قولاردويه] مربوط اولق وبالاخره [مذكور قولاردودن] آلنه جغى امره كوره حركت ايتمك اوزره شمديلك [كليبوليده قالاجقدر .] بحر سفيد بوغازنده [قا(ل)ن قواى سائره نك قوماندا سنى درعهده] ايده جكى [ذاتى حين انفكاكمده تبليغ] اولنه جقدر .

Günümüz Türkçesi: Onuncu Kolordu Ayastefanos'a gidecektir. [Otuz ikinci?] Fırka, eskisi gibi Onuncu Kolordu'ya bağlı kalmak ve nihayet mezkûr kolordudan alacağı emre göre hareket etmek üzere şimdilik Gelibolu'da kalacaktır. Akdeniz (Çanakkale) Boğazı'nda kalan diğer kuvvetlerin kumandasını deruhte edecek zat, ayrılışım sırasında tebliğ olunacaktır.

Not / [?]: 7'li tekrar «49 53 94 47 76 97 53» = 11 ;قولاردو'li dizi = آياستفانوسه. Fırka numarası kesin değil: harfi harfine «اوتوت ايكن بك فرقه» okunuyor; «اوتوز ايكنجى» için üç düzeltme gerekir. «كيا ه جكدر» (97 beklenir), satır 9 «قاحن» (91 yerine 94 beklenir).

Donanma_608_Cozum.md §3–4

#56 · BDH 608/32/2 · p07+p09 (Telgraf #840)

10 Şubat 1328 = 23 Şubat 1913 · Gelibolu, Bahr-i Sefid Boğazı Kuvâ-yı Umûmiye Kumandanı Ferîk Hurşid → Nara'da Donanma Kumandanlığı Vekâleti

[آقشامكى امر] موجبنجه [قولاردو] همان [حركت ايچون امر آلمشدر . وابورلردن] بعضيلرينك [آياستفانوسه] قدر [كيده بيلملرى] ايچون [مقتضى كمورى] نعره دن آلنه رق [وابور سواريلرينه امر] امر اولندى [. مراجعتلرنده] دونمايه مخصوص [كموردن اعطاسى] و [ويريله جك كمورك درحال اعاده] ايدلك اوزره ينه [مقدارينك] اشعارى اهميتله متمنادر .

Günümüz Türkçesi: Akşamki emir gereğince Kolordu hemen hareket için emir almıştır. Vapurlardan bazılarının Ayastefanos'a kadar gidebilmeleri için gereken kömürü Nara'dan almaları vapur süvarilerine emredildi. Başvurduklarında donanmaya mahsus kömürden verilmesi ve verilecek kömürün derhal iade edilmek üzere yine miktarının bildirilmesi ehemmiyetle rica olunur.

Not / [?]: «امر» satır 7–8'de hem şifrede hem açık yazılmış (kâtip tekrarı). Bağlam: Şarköy çıkarması sonrası X. Kolordu'nun gemilerle Ayastefanos'a nakli.

Donanma_608_Cozum.md §3

#57 · BDH 608/32/2 · p10+p11 (F 2-5 / 2-6, No. 29)

15 Şubat 1328, akşam 10.15 = 28 Şubat 1913 · Donanma Kumandan Vekili Tahir → Gelibolu'da Kuvâ-yı Mürettebe Kumandanlığı (428 grup)

دشمنك كليبول شبه جزيرەسنه ويا بشيكه جهتلرينه تعرضيله عسكر اخراجنه تشبثنده اليم[ك؟]ده موجود درت طوربيدو ديسترويريله بر ايش كورمك ممكن اولەميەجغى باش قوماندانلق وكالت جليلەسنه جواباً [؟]يازلديغى كبى، جهت بريەجه هر نه ممكن ايسه ياپيلەرق دشمنك تعرض و اخراج حركاتنه ميدان ويرلمامسى ايچون تداركات و تقيدات و تشبثات [؟رمه]ده بولنمق كرك. جهت بحريەجه ده امكانك مساعد اولديغى قدر سعى ايديلەجك ايسەده اليەكى [الدەكى؟] وسايطك بالزوم [؟] و صورت جبريەده [سوق؟] و استعمال ايت‖ديرلسى نتيجەسى اولەرق دوننمەنك و [طور؟]بيدولرك دشم[ن] دوننماسنه قارشو چيقه[؟]بيلەجك هي[و]چ بر قيمتده براقلمديغى كمال [و اي؟ر]له معروضدر.

Günümüz Türkçesi: Düşman Gelibolu Yarımadası'na ya da Beşike taraflarına saldırıp asker çıkarmaya teşebbüs ettiğinde, elimdeki dört torpido destroyeriyle bir iş görmenin mümkün olmayacağı Başkumandanlık Vekâlet-i Celîlesine cevaben yazıldığı gibi, kara tarafında ne mümkünse yapılarak, düşmanın saldırı ve çıkarma hareketlerine meydan verilmemesi için hazırlık, tedbir ve teşebbüslerde bulunmak gerekir. Deniz tarafında da imkânın elverdiği ölçüde çalışılacaksa da, eldeki vasıtaların lüzum hâlinde ve zorunlu durumda [sevk ve] kullandırılması neticesi olarak, donanmanın ve [torpido?]ların düşman donanmasına karşı çıkabilecek hiçbir kıymette bırakılmadığı kemâl-i [teessür?]le arz olunur.

Not / [?]: p10 kısmı rapordan (§4.3). p11 (90 grup) bu ciltte Anahtar 1'in 400 dpi OCR'a mekanik uygulamasıyla okundu. Son kelime harfleri «ر له [95] و ا ي» verir; «teessür» (تأثر) okuması harf harf desteklenmiyor → [?]. 95 bu sayfada çözümsüz; «دشم[ن]»de 13 okunmuş (ن beklenir).

`Canakkale_608_KeyA_400dpi_Cozum.md §4.3 + rem1_p11_p15_ocr.txt (p11) × Key 1`

#58 · BDH 608/32/2 · p12 (F 2-7, No. 1582)

Tarihsiz (Şubat 1913), akşam 9.25 · Donanma Kumandan Vekili Tahir → Bahr-i Sefid Boğazı Kuvâ-yı Mürettebe Kumandanlığı (telsiz formu; 32 grup, 15 kelime)

ع[؟] دون كيجه خبر آلندى و بر[ا]ى تحرى بو كون طور[ب]يدو [ا]ستمبوطى ده كوندرلدى.

Günümüz Türkçesi: Dün gece haber alındı; taharri (araştırma) için bugün torpido stimbotu da gönderildi.

Not / [?]: Mekanik çözüm (Anahtar 1): «براى / بوطيده / طورطيدوستم / بريتحري / خبرالندي»da OCR'ın [15/35] düzeltmesi 15=ا olarak alındı; «طور[ب]يدو»da ikinci 36 ب olmalı.

`rem1_p11_p15_ocr.txt (p12) × Key 1`

#59 · BDH 608/32/2 · p13+p14 (F 2-8, No. 2964)

15 Şubat 1328 = 28 Şubat 1913 (gece 1.35) · Bahr-i Sefîd Boğazı Kuvâ-yı Mürettebe Kumandanı Mirlivâ Fahri → Donanma-yı Hümâyûn Kumandanlığı (gelen telsiz; 229 grup, 10 kelime)

قرەبيغ[ه؟]دن حركت[؟]ه اون يدى ميل قطع (ا)يتدكدن صكره استقامت سيرى باطى [؟] ساحلدن ايكى ميل اوزاقلقده آقساس بورنى[؟] [...] يومورطه آطەسى [...]ده بر طوربيله تصادف اولنديغى، سطح بحرده بولونان طوربيلك [...] شكلنده اولوب اوستنده آلتى[؟] [...] يكرمى سانتم قدر طولده چبوقلر بولوندیغى [شركت خ؟]يريه[؟] وابورى سواريسى كاشف قپودان طرفندن افاده اولمشدر. ١٥ شباط ٣٢٨

Günümüz Türkçesi: Karabiga'dan hareketle on yedi mil katettikten sonra, [batıya doğru?] seyir istikametinde, sahilden iki mil uzaklıkta, Aksaz Burnu [ile] Yumurta Adası [arasında?] bir torpile (deniz mayını) rastlandığı; deniz yüzeyinde bulunan torpilin [...] şeklinde olup üstünde altı[?] adet yirmi santim kadar uzunlukta çubuklar (boynuzlar) bulunduğu [Şirket-i Hayriye?] vapuru süvarisi Kâşif Kapudan tarafından ifade olunmuştur. 15 Şubat 328.

Not / [?]: Mekanik çözüm (Anahtar 1); açık kelimeler (بتدكدن، صكره، اولنديغى، بولونان، اولوب، بولوندیغى، اولمشدر) şifreyle dilbilgisel olarak birleşiyor. p14 alt yarısında telsizciler arası canlı konuşma: «قردەشم يازمش اولديغكز شفرەيى الديم افندم» ... «عزيزم ... بورادن التمش اوچ غروب بورايه قدر تكرار ايديكز افندم» («buradan buraya kadar 63 grubu tekrar ediniz»). Belirsiz: p13 L04, L09 «خرمس{100}نده», L12 «طعيدايه», p14 L01 «كتزيريهفك».

`rem1_p11_p15_ocr.txt (p13, p14) × Key 1`

#60 · BDH 608/32/2 · p15 (F 2-9, No. 227)

Tarihsiz (Şubat 1913), akşam 7.30 · Donanma Kumandan Vekili Tahir → Bahr-i Sefîd Boğazı Kuvâ-yı Mürettebe Kumandanlığı (130 grup, 30 kelime)

مسعوديەدەك[ى] [؟]ى طوپلر[ك] [؟] اللى ايكى [ع]ادى خمپارەسى [؟]ب شراپ[؟]لى و اون ب[؟]لر و ايله [؟] مجيديه[د]مكى طوپك [؟] دقيقه [؟] عا[د]ى خمپاره [؟] يوز سكسن شراپ[ن]لى واردر. مترالیوزه كلنجه [...]

Günümüz Türkçesi: Mes'ûdiye'deki [...] topların [...] elli iki adî humbarası, [...] şarapnel ve on [...]; Mecidiye'deki topların [...] adî humbara [...] yüz seksen şarapneli vardır. Mitralyöze gelince [...]

Not / [?]: Mekanik çözüm, cephane envanteri iskeleti okunuyor; ayrıntılar [؟]. Rakamlar açık yazılmış (اللى ايكى، اون، يوز سكسن). «شراپ[25]لى»de 25'in ن olması beklenir; p18'de ise 25=25 → (محافظه) ظ için iki bağlam çelişiyor.

`rem1_p11_p15_ocr.txt (p15) × Key 1`

#61 · BDH 608/32/2 · p18+p16 (F 2-12 + 2-10, No. 55)

15 Şubat 1328 = 28 Şubat 1913, akşam 1.20 · «Müstacel» · Donanma Kumandan Vekili Tahir → Gelibolu'da Kuvâ-yı Mürettebe Kumandanlığı (247 grup, 36 kelime)

چرخه طوپلرى ايچون يالكز طوپچى [؟] افرادى اولەرق آلتيشر نفر كوندريلەجكدر. بو طوپلرك و جبخانەلرينك ايجاب ايله مواقعه نقل و سوقلرى و جبخانەنك محافظەسى خصوصنده كوريلەجك افراد و سايرەنك اردوجه تعيينى و مجيديه قروووترنده[؟]كى چرخه طوپى جبخانەسى [؟]واسطه اولديغندن كليبولىيه نقل ايتمك اوزره رومورك[و]رك اعزامى مسترحم و مذكور طوپ[؟] يوز سكز عدد شراپنلى موجود اولوب مسافۀ غايه[سى؟] ‖ [؟]ى اوچ بيك مترو اولديغى و افرادينك طابورلردن يرينه مسافرتيله امر[ا]ر عيشلرينك[؟] تأمينى معروضدر.

Günümüz Türkçesi: Çarha (tekerlekli) topları için yalnız topçu efradı olarak altışar nefer gönderilecektir. Bu topların ve cephanelerinin icabına göre mevkilerine nakil ve sevkleri ile cephanenin muhafazası hususunda görülecek efrad ve sairenin ordu tarafından tayini; ve Mecidiye kruvazöründeki çarha topu cephanesi [...] vasıta olduğundan Gelibolu'ya nakletmek üzere romörkörün gönderilmesi rica olunur. Mezkûr topların yüz sekiz adet şarapneli mevcut olup azami menzili [?] üç bin metre olduğu ve efradının taburlardan yerlerine misafir olarak geçimlerinin[?] temini arz olunur.

Not / [?]: Mekanik çözüm. p18 L09 «ظ=25 → محافظه = «سى»محاف[25]. p16'nın p18'in devamı olduğu içerikten (افراد، اعاشه/عيش) çıkarıldı; grup sayıları iki eşleşmeye de uyuyor (p18+p16 = 249 ↔ künye 247; p15+p16 = 134 ↔ künye 130) → bağlantı [?]. «مسافۀ غايه» + «اوچ بيك مترو» birleşimi bu varsayıma dayanır.

`rem2_p16_p23_ocr.txt (p18, p16) × Key 1`

#62 · BDH 608/32/2 · p17 (F 2-11, No. 1479 / 1520)

Tarihsiz (Şubat 1913), akşam 2.30 · Donanma Kumandan Vekili Tahir (Nara'dan) → Maydos'ta Kuvâ-yı Mürettebe Kumandanlığı (#1479, 72 grup); aynı metin → Gelibolu'da Kuvve-i Umûmiye Kumandanlığı (#1520)

[؟]غزومنه[؟] مبنى [؟]قبير[؟]خط مداعه[مدافعه؟]سنه [م]أمور اولان مسعوديه آلديريلەرق يرينه طورغود كوندريلەجكدر.

Günümüz Türkçesi: [...] üzerine, [...] müdafaasına memur olan Mes‘ûdiye aldırılarak yerine Turgud [Reis] gönderilecektir.

Not / [?]: Mekanik çözüm; iki nüsha aynı grup dizisiyle başlıyor. İlk iki satırın başı çözülemedi; «مداعه» «ف eksik.

`rem2_p16_p23_ocr.txt (p17) × Key 1`

#63 · BDH 608/32/2 · p19+p20 (F 2-13, No. 18894)

15 Şubat 1328 = 28 Şubat 1913 · Başkumandanlık Vekâletinden gelen şifrenin özeti; Gelibolu → Donanma Kumandanlığı

[دول متح...؟] ...نك بوز[جه آطه؟] ... [ايله] معاونتده بولنمق اوزره اشو ... يونان[ك] [و]اپوريله يكرمى بيك كشيلق بر قوت [وا...؟] محاصره و يكرمى صحرا طوپيله بر خيلى مهمات سوقنه قرار ويرلديكى آژانس تلغرافلرندن اكلاشلديغى و قواى [هجوميەنك؟] بحر سفيد بوغازى جوارينه اخراجى مستبعد [دكل؟] و اوتوزى متجاوز نقليه سفينەسنك عساكر كليه ايله پيرەدن ليمنى[يه متوجهاً؟] حركت ايلديكى و [ك...؟] طوربيدولرى حامل ايدوب ايكى نقليه سفينەسنك بوزجه آطەيه كوندرلديكى و بوترانيه بوغاز خارجنده قرەغول ياپان طوربيدو استمبوطلريله [بوغازده؟] دائما القا ايديلەجكى ازمير قواى مرتبه قوماندانلغنه و دوننما قوماندانلغى وكالتنه خبر ويرلديكى اشعار بيورلديغى ... [دقتلرينك جلبى؟ ... معروضدر؟]

Günümüz Türkçesi: Ajans telgraflarından şunlar anlaşılmış: Yunanlılar 20.000 kişilik bir kuvveti, 20 sahra topunu ve bir hayli mühimmatı sevk etmeye karar vermiş; kuvvetin Bahr-i Sefid Boğazı civarına çıkarılması uzak bir ihtimal değil; 30'u aşkın nakliye gemisi askerle birlikte Pire'den Limni'ye doğru hareket etmiş; torpido taşıyan iki nakliye gemisi Bozcaada'ya gönderilmiş; Boğaz dışında karakol yapan torpido stimbotlarıyla sürekli [mayın?] ilka edilecek. Bu bilgiler İzmir Kuvâ-yı Mürettebe Kumandanlığına ve Donanma Kumandanlığı Vekâletine bildirilmiş.

Not / [?]: İlk kırılan sayfa çifti (25.11.2026): serbest SA −1294.7, 20/20 refine aynı tepe. Tutarsız noktalar: «بوغاز» iki kez 92 ile, «طوپيله» ile başlıyor, 27/37 ve ۲/۳ karışmaları, «وكالتنه»de fazladan 16.

`Canakkale_608_Ext_Cozum.md §2–4`

#64 · BDH 608/32/2 · p23 (F 2-14, Telsiz No. 190)

Tarihsiz (Şubat 1913), 9.55 · Barbaros telsiz istasyonu (gönderen memur: Rahmi) → Kuvâ-yı Mürettebe Kumandanlığı (Gelibolu); imza Donanma-yı Hümâyûn Kumandan Vekili Tahir (106 grup, 19 kelime)

ح. مسعوديه سواريسى ذاتكزدن آلنديغى امر اوزرينه بالستى[؟]ذ[؟]ان نغرەيه كلملى ايدى و اينىنا[؟] نارەده بولنمقده در. بو يردەكى موقعنى بالتكرار آلسون مى يوقسه نغرەده مى قالسون، بو خصوصدەكى امركزه منتظر بولنديغم معروضدر.

Günümüz Türkçesi: Mes'ûdiye süvarisi, zatınızdan aldığı emir üzerine [...] Nara'ya gelmeli idi ve [şimdi] Nara'da bulunmaktadır. Buradaki mevkiini tekrar mı alsın, yoksa Nara'da mı kalsın; bu hususdaki emrinizi beklediğim arz olunur.

Not / [?]: Mekanik çözüm. Nara burada 51=غ ile «840# ,«نغره»'ta ise açık «نعره» yazılmış. L03 «بالستيذانتغره» ortası çözülemedi.

`rem2_p16_p23_ocr.txt (p23) × Key 1`

Anahtar 2 (p21+p22 · 32 kod)

Harf	Kodlar	Kanıt
ا	16 KESİN 61 ADAY	ساحلنه، اولنەجغى، انامور، ميدانى، بعد الزوال، نصف، حامل... (en sık kod, 25 geçiş) · بر ايكى (p21 L02) — 16'nın tersi, tek geçiş
ن	67 KESİN	سنه، ساحلنه ×2، اولنەجغى، انامور، ساحلندن، ميدان، اوندن نصف، منتظر، بولنملرينك
ه	58 KESİN	سنه، ايديلەجكى، سواحلنه، دەجك، ايله، جبخانه، كيجه، مخابره
ر	47 KESİN	بر، ادرياتيق، حركت، انامور، مركزيله، قدر هر، مخابره، منتظر، بولنملرينك
ل	57 KESİN 69 ADAY	ايديلەجكى، سواحل، ساحلنه، كمال ايله، اولنەجغى، الزوال ×2، بولنملرينك · حامل (L08), SA; tek geçiş; ا verdi (حاما')
د	38 KESİN	ايديله، ورود، دەجك، كموردن، ادرياتيق، ساحلندن، ميدان، بعد، اوندن، قدر
و	27 KESİN 52 ZAYIF	سواحل، ورود، اولنەجغى، انامور، اوق، الزوال، اوندن، بولنملرينك · نقصان و يا كمال (L06) — üstü karalanmış grup; okunursa fazlalık اكمال نقصانى

Harf	Kodlar	Kanıt
ي	36 KESİN 32 KESİN 63 ADAY 43 ZAYIF	ايدي، جكى، ايله، ميدانى، مركزيله، كيجه، بولنملرينك · ايكى، جبخانەيى، ميدانى، ليله (خ=ten ayrı: 23'23) · جبخانەيى، اولنەجغى — 36 geçiş, 2 nın tersi · كونيدر (L03), tek geçiş
ك	45 KESİN	ايديلەجكى، ايكى، كون، ايدمجك كموردن، كمال، حركت، مركز، كيجه، بولنملرينك
م	56 KESİN	كمور، كمال، انامور، ميدان، مركز، مخابره، منتظر، بولنملر
س	29 KESİN	سنه، سواحل، ساحلنه، ساحلندن
ب	18 KESİN	بر، جبخانه، بعد، مخابره، بولنملرينك
ج	17 KESİN	ايديلەجكى، دمجك، ايله جبخانه، اولنەجغى، كيجه
ت	12 KESİN	تشبث، حركت، منتظر، ادرياتيق (p21 L05 'ايدمجك de ي OCR — beklenir?)
ح	37 KESİN	سواحل، حامل، ساحلنه، حركت، ساحلندن
ق	42 KESİN 46 KESİN	نقصان (p21 L06); p21 L03 'سررقه? · اوق ميدانى (p21 L13), ليله قدر (p21 L17); p21 L10 ادرياتيق
خ	23 KESİN	جبخانه (p21 L08), مخابره (p21 L18) — DEĞİL ab=ba ile 32
ص	68 KESİN	نقصان (L06), نصف (L16)
ز	19 KESİN	مركزيله (L14), الزوال (L15)
ع	34 ADAY	بعد الزوال (p21 L15); p21 L09 'ادريا da ي çelişkili — beklenir
ف	35 ADAY	نصف (L16), tek geçiş
ظ	49 ADAY	منتظر (L19), tek geçiş
غ	59 ADAY	اولنەجغى (L11), tek geçiş
ش	24 ADAY	تشبث (L01), tek geçiş; serbest SA buldu
ث	25 ADAY	تشبث (L01), tek geçiş; serbest SA buldu
?	155	kelime kodu veya boş grup — çözülmedi

#65 · BDH 608/32/2 · p21+p22 (F 2-13, varak 11 ve arkası)

Tarihsiz (Şubat 1913) · Gelibolu karargâh eli; arkada şerh «باربا روسك رحمى افندى جهتندن» (Barbaros telsizcisi Rahmi Efendi tarafından)

...‹?›سنه تشبث ايديلەجكى بر ايكى كونيدر ‹سررقه?› سواحلنه ورود ايدمجك، كموردن نقصان ‹و›يا [نقصانى] اكمال ايله جبخانەيى حامل ‹155› يانيه ادرياتيق ساحلنه حركت اولنەجغى؛ انامور ساحلندن اوق ميدانى مركزيله بعد الزوال اوندن نصف الليله قدر هر كيجه مخابره ايچون منتظر بولنملرينك ‹اجيدەسى?› حدوددن دوشمشدر(?)

Günümüz Türkçesi: ...'na girişileceği bir iki gündür [?] sahillerine varacak olan, kömür eksiğini tamamlayıp cephane taşıyan [155] Yanya [için?] Adriyatik sahiline hareket edileceği; Anamur sahilinden Okmeydanı (telsiz) merkeziyle her gece öğleden sonra [saat] ondan gece yarısına kadar haberleşme için beklemede bulunmaları[nın] [...].

Not / [?]: Yeni anahtar: hiçbir bilinen anahtar ve ±99/rakam kaydırma/ters/ayna dönüşümleri (4 × 599) metin vermedi. Serbest SA ab=ba (3/64 koşu −535,7) ve ab≠ba (2/64 −510,7) aynı metne yakınsadı; karıştırılmış dizi tabanı −612,0. Açık: p21 L03 «سررقه», L05 G04, L06 G08, «155» (gemi adı ya da kelime kodu?), «يانيه» = Yanya mı belirsiz, L09/L10 «ادرياتيق»ta 34/38 (ي beklenir), L17 G01, p22 L02–L03.

`Canakkale_608_p21_p22_Cozum.md §2–5`

Kısım II — BOA / ATASE BDH 467/9/65: 1913 Çatalca Ordusu Şifresi (#50–#52)

> **Sistem:** 2 haneli harf kodları **ters-çift eşdeğer (`ab = ba`)**: 52 ham kod 34 sınıfa iner, her sınıf tek harf (27 kesin + 5 muhtemel + 2 zayıf). Bunun yanında **yalnız tek rakamlardan (1-3-5-7-9) oluşan 3 haneli kelime kodları**: 6 kesin (`117=اردو` , `371=قول` , `375=قوماندان` , `353=فرقه` , `335=طابور` , `351=طوپ`), 4 muhtemel (`597=اوتوز` , `555=بر` , `579=اوچ` , `593=اون`), 9 çözümsüz. ab≠ba serbest modeli yalnız +42 nat kazandırıyor ve el kontrolünde ayrışmalar yanlış çıkıyor → `ab ≠ ba` için kanıt yok. 859 harf tokeninin ~%95'i bağlandı. Kaynak yalnız OCR'dır (görüntüye bakılmadı); 28→38, 98→91, 18↔16 kaymaları raporda listelidir.

Çift (ab = ba)	Harf	Durum	Tanık
`18 / 81`	ي	KESİN	(روحيه، ايكنجى، وجدانيه...)
`45 / 54`	ر	KESİN	
`16 / 61`	ه	KESİN	
`22`	ا	KESİN	
`44`	ا	KESİN	
`89 / 98`	ن	KESİN	
`69 / 96`	ل	KESİN	(احوال)
`59 / 95`	ك	KESİN	
`79 / 97`	م	KESİN	
`48 / 84`	د	KESİN	
`15 / 51`	و	KESİN	(روحيه، معنويه)
`49 / 94`	ق	KESİN	(قوچحصار، مقرر، بيورلقده، بشقه، قابليت)
`34 / 43`	ج	KESİN	(درجه، چتالجه، نجى)
`24 / 42`	ب	KESİN	(تربيه، حربيه، ابلاغى)
`19 / 91`	ع	KESİN	(عسكر، معنويه، تعليم)
`28 / 82`	ت	KESİN	(ارتمشدر، متاركه)
`66`	س	KESİN	(سنك، سى)
`38 / 83`	ح	KESİN	(احوال، حركات، الحاق) — 3 yerde ت okunmalı (28→38 OCR kayması)
`68 / 86`	ش	KESİN	(شمديلك، بشقه، اشعارى)
`11`	ي	KESİN	(وسايطنك، طوپلرى ايله)
`36 / 63`	چ	KESİN	(چتالجه، قوچحصار×2، چيقاريلان)
`27 / 72`	ص	KESİN	(قوچحصار×2، نقصانى، صامسون)
`17 / 71`	لا	KESİN	(ابلاغى، چيقاريلان، كاملاً، آلاجه) ligatürü
`29 / 92`	غ	KESİN	(قوماندانلغى/لغنه، ابلاغى، يوزغاد)
`78 / 87`	ظ	KESİN	(نظاميه ×3)

Çift (ab = ba)	Harf	Durum	Tanık
56 / 65	ز	KESİN	(یوزغاد/یوزقاد ×2، الزم)
12 / 21	ت	KESİN	(ارتمشدر)
67 / 76	ط	ADAY	(قطعاتنك، وسايطنك، ضابطان) — alternatif (وسائلنك) ل
47 / 74	ض	ADAY	(احضار، ضابطان, تعرضيه)
26 / 62	پ	ADAY	(پكسماد، آرپه)
25 / 52	و	ADAY	(مچور، كوكلى)
99	ئ	ADAY	(قائم)
46 / 64	ح	ZAYIF	(احتياج) / 3 — (جديده) د? geçiş, çelişkili
14 / 41	د	ZAYIF	(مدتنجه?) — tek geçiş

Tek rakamlı 3 haneli kelime kodları

Kod	Kelime	Durum	Tanık
117	اردو	KESİN	(چتالجه اردوسى: قول اردو ×5)
371	قول	KESİN	(قول اردويه düz metin; مرتب ايكنجى قول اردو)
375	قوماندان	KESİN	(اردوسى قوماندانلغى، فرقەسى قوماندانلغنه)
353	فرقه	KESİN	(فرقەسنك، فرقەلره، يوزغاد فرقەسنده)
335	طابور	KESİN	(طابورلرينك، قوچحصار طابورى، آلاجه طابورى)
351	طوپ	KESİN	(طوپجى طابورينك، طوپلرى ايله، طوپلرينك ده)
597	اوتوز	ADAY	(نظاميه اوتوزنجى فرقه düz metinde; نجى نظاميه فرقەسى ...)
555	بر	ADAY	(يارار بر ذاتك تعيينى; بر يرده اقامتى)
579	اوچ	ADAY	(اون اوچنجى; اوچر: اوچ ...ه ابلاغى)
593	اون	ADAY	(اون بش كونلك; اون اوچنجى)

Çözümsüz: 131, 179 (ikmal kalemleri?), 379, 135, 173, 519, 191, 337, 713 ; zayıf: 573 (بش?), 731 (بطاريه?/بلوك), 195 (ترتيب?/تشكيلات?).

#50 · BDH 467/9/65 · p1–p2 (Sayı 2–3, No. 360)

29 Kânûn-ı Sânî 1328 = 11 Şubat 1913 · «محرم و مخصوصدر» · Mürettep 2. Kolordu Kumandanı Mirlivâ Süleyman Şefik → Çatalca Ordusu Kumandan Vekili Ahmed Abuk Paşa

عسكرك احوال روحيه و معنويه‌سى يولنده‌در. متاركه مدتنجه(?) [؟] تعليم و تربيه و [؟]دلرله قابليت حربيه‌سى آرتمشدر. حالاً قول اردو ⟨379⟩ات يو[م]يه(?) و حركات [ت]عرضيه‌يه مقتدردر. [بونك] ايچون ⟨131⟩ و ⟨179⟩نك احضارى و س[؟] ... بر(?) [؟] ... ايدلك لا بد در. بوندن بشقه شمديدن اون(?) بش(?) كونلك پكسمادله آرپه‌نك تداركى و ⟨179⟩ و ⟨131⟩ قوللرينك(?) ثلث مرتبه‌سنده(?) اولسون اكمال نقصانى، ايسه [؟]كرى ⟨573⟩ ⟨731⟩ مكاريسنك(?) اعطاسى و طابورلرك ضابطان احتياجنك [؟] درجه‌سنده اكمالى ايچون ⟨713⟩ [؟] اعزامى و اوتوزنجى(?) نظاميه فرقه‌سى قوماندانلغنه ⟨195⟩ و ضبطه(?) يارار بر(?) ذاتك تعيينى الزم[در]؛ تيقنات(?) كامله‌ى وجدانيه‌مه اتباعاً [معروضدر].

Günümüz Türkçesi: Askerin ruhî ve manevî hâli yolundadır. Mütâreke süresince(?) [...] yapılan talim ve terbiye ve [...] sayesinde muharebe kabiliyeti artmıştır. Kolordu şimdi [günlük ⟨379⟩lere(?)] ve taarruz harekâtına muktedirdir. Bunun için ⟨131⟩ ve ⟨179⟩'un hazırlanması ve [...] bir [...] edilmesi zaruridir. Bundan başka, şimdiden on beş(?) günlük peksimet ile arpanın tedariki; ⟨179⟩ ve ⟨131⟩ [...]'lerinin eksiğinin hiç değilse üçte bir mertebesinde(?) tamamlanması; [...] ⟨573 731⟩ mekârîsinin (yük hayvanlarının) verilmesi; taburların subay ihtiyacının [...] derecede tamamlanması için ⟨713⟩ [...] gönderilmesi; ve Otuzuncu(?) Nizamiye Fırkası Kumandanlığına ⟨195⟩ ve inzibata(?) yarar bir zatın tayini elzemdir. Bunu vicdanımın kesin kanaatine uyarak arz ederim.

Not / [?]: ⟨...⟩ = tek rakamlı 3 haneli kelime kodu. 131, 179, 379, 713 çözülemedi (ikmal kalemleri olabilir); 573/731/195 zayıf.
`Catalca_467_Cozum.md §7 Telgraf 1`

#51 · BDH 467/9/65 · p3 (Sayı 4, No. 608)

12 Kânûn-ı Sânî 1328 = 25 Ocak 1913 · «مستعجلدر» · Aya Yorgi → Hadımköy'de Çatalca Ordusu Kumandanlığı Vekâleti

١١ كانون ثانى ٣٢٨ تاريخ و ٥٣٠٩ نومرولى امرنامهٔ عاليلرى آلتنجى ماده‌سنده(?) مرتب ايكنجى قول اردو نظام ⟨195⟩ندن چيقاريلان يوزقاد فرقه‌سنك قوچحصار، مچور (موجور؟) و دردنجى(?) كوكللى(?) طابورلرينك بشقه فرقه‌لره الحاق ايدلديكى بيان بيورلمقده و دردنجى(?) كوكللى طابورينك هر قنغى بر فرقه‌يه الحاق ايدلمش اولديغى اصلاً تحققده ايسه ده، قوجحصار طابورنك نظام ⟨195⟩ جديد[ده](?) صامسون فرقه‌سنه الحاق ايدلمش اولان آلاجه طابورى يرينه ويريله‌جكى استدلال قلنمقده. مرتب ايكنجى قول اردونك مقصد(?) معلومه بناءً طابورلرنك اوچر(?) ⟨731⟩ محاربه[يه] ابلاغى و وسايطنك اكمالى مقرر بولنديغنه كوره، قوچحصار طابورى هيچ بر وجهله مكمل بر طابور حالنده آلاجه طابورى يرينه قائم اوله‌ميه‌جغندن [...] يوزغا[د] فرقه‌سنده بر ا[...]

Günümüz Türkçesi: Yüksek makamınızın 11 Kânûn-ı sânî 328 tarih ve 5309 numaralı emirnamesinin altıncı maddesinde, Mürettep İkinci Kolordu [teşkilâtın]dan(?) çıkarılan Yozgat Fırkasının Koçhisar, Mucur(?) ve Dördüncü(?) Köklü(?) taburlarının başka fırkalara ilhak edildiği bildiriliyor. Dördüncü Köklü taburunun hiçbir fırkaya ilhak edilmemiş olduğu kesin olarak sabit ise de, Koçhisar taburunun yeni [teşkilâtta](?) Samsun Fırkasına ilhak edilmiş olan Alaca taburunun yerine verileceği anlaşılıyor. Mürettep İkinci Kolordunun bilinen maksadı gereğince taburların üçer(?) ⟨731⟩ muharebe [kadrosuna] iblağı ve vasıtalarının ikmali kararlaştırılmış olduğundan, Koçhisar taburu hiçbir surette tam bir tabur hâlinde Alaca taburunun yerini tutamayacağından [...] Yozgat Fırkasında bir [...] (devamı eksik).

Not / [?]: Yer adları (Mucur, Alaca, Yozgat, Samsun) bağlama ve redif bölgelerine dayanıyor; «دردنجى كوكللى» görüntüden doğrulanmalı.
`Catalca_467_Cozum.md §7 Telgraf 2`

#52 · BDH 467/9/65 · p4 (Sayı 6, No. 606)

12 Kânûn-ı Sânî 1328 = 25 Ocak 1913 · «چتالجه اردوسی شفره سیله» · İmza Süleyman Şefik → Çatalca Ordusu Kumandanlığı Vekâleti

نظاميه اوتوزنجى فرقه‌يه الحاق اولنان سكسان آلتنجى آلايك اوچنجى طابورى هنوز فرقه‌سنه التحاق ايتمه‌مشدر. حالبوكه چتالجه اردوسى قوماندانلغى وكالتند[ن] [؟] و ... ١١ كانون ثانى ٣٢٨ تاريخ و ٥٣٠٩ نومرولى امرنامه‌ده مرتب ايكنجى قول اردو قطعاتنك اوچ(?) ⟨731⟩ه ابلاغى مقرر اولوب ⟨135⟩ ⟨173⟩ و ⟨519⟩ نقصانى[نك] [؟] سرعتاً اشعارى امر بيوريليور. مذكور طابور حقنده تدقيقات و تحقيقات ياپيله‌بيلمك ايچون همان محلنه اعزامنه و مذكور امرنامه‌ده قول اردويه الحاق اولنان طوپجى قطعاتنك شمديلك محلنده قالوب كمافى السابق ايكى قول اردولرنجه اعاشه ايديله‌جكى ده بيلديرلديكندن، اون اوچنجى(?) ⟨191⟩ طوپجى طابورينك اليوم طوپلرى ايله تومرو[؟] ⟨135⟩ [؟]پاشا ⟨337⟩سنده و اقسام سايره‌سى كاملاً [؟]يه قادينده(?) بولوندىغندن، كماكان [؟] ويا طوپلرينك ده طابيه(?) [ياقينه](?) كتيريله‌رك بر(?) يرده اقامتى لازمدر. هانكى جهته تنسيب بيوريلورسه اجراى ايجابيله طرف عاجزيه ده انباسنه مساعده بيورلسى معروضدر.

Günümüz Türkçesi: Nizamiye Otuzuncu Fırkasına ilhak olunan Seksen Altıncı Alayın Üçüncü Taburu henüz fırkasına katılmamıştır. Hâlbuki Çatalca Ordusu Kumandanlığı Vekâletinden [...] 11 Kânûn-ı sânî 328 tarih ve 5309 numaralı emirnamede Mürettep İkinci Kolordu kıtaatının üç(?) ⟨731⟩'ya çıkarılması kararlaştırılmış, ⟨135 173⟩ ve ⟨519⟩ eksiklerinin süratle bildirilmesi emir buyuruluyor. Mezkûr tabur hakkında inceleme ve soruşturma yapılabilmesi için hemen mahalline gönderilmesi, ayrıca mezkûr emirnamede kolorduya ilhak olunan topçu kıtaatının şimdilik bulundukları yerde kalıp eskisi gibi iki kolorduca iaşe edileceği de bildirildiğinden: On Üçüncü(?) ⟨191⟩ Topçu Taburunun bugün topları ile [...] ⟨135⟩ [...] Paşa ⟨337⟩'sinde, diğer kısımlarının tamamen [...]da(?) bulunmasından ötürü, ya eskisi gibi [...] ya da toplarının da tabya(?) [yakınına] getirilerek bir yerde ikameti lâzımdır. Hangi yön uygun görülürse gereğinin yapılarak bendenize de bildirilmesine müsaade buyrulması arz olunur.

Not / [?]: İtalik/açık yazılmış bölümler raporda ayrıca işaretli. «337 پاشا.../تومرو» görüntüden doğrulanmalı.

`Catalca_467_Cozum.md §7 Telgraf 3`

Kısım III — Yıldız Arşivi BOA, Y..EE.. 40 Genişletmesi

Y..EE.. 40/34 — %100 kör kırılım (#49)

Tek alfabeli harf ikamesi, 24 sayısal sembol / 22 harf; hece kodu, bigram, null ya da Vigenère yok. Birebir SA (16 başlangıç) −411,7; kelime düzeyinde düzeltilmiş nihai anahtar **−391,1** (bütün SA çözümlerinden iyi). Serbest homofoni hipotezi dejenere sonuç verdiği için reddedildi.

ا 6, 133 · ب 71 · ت 62 · ج 16 · ح 22 · د 7 · ر 24 · ز 8 · س 12 · ص 36 · ط 44 · ع 97 · غ 99 · ف 2 · ق 78 · ك 76 · ل 86 · م

ن 96 · ه 37 · و 45 · ي 79 · 9, 316

#49 · BOA, Y..EE.. 40/34

28 Şubat 1302 → 1 Mart 1303 (Rûmî) = 12–13 Mart 1887 · Kurenâ-yı Hazret-i Şehinşâhîden Ârif Bey Efendi (115 belirteç, 40 kelime)

ح [مكتوبجيلغه] واقع اولديغي [استدع(ا)] و [التماساته] مبني [قلمك مميزينك تعييني] و داخليه نظارت جليله سنه يازلسي [ايسه ده اقصاي امل] و [ارزوي عبيدانهم] اراده حكمت عاده حضرت ولينعمت اعظمي يه [توفيق حركت] اولغله [هر كيم امر] و [تص]و[يب] بيورلديغي [اصابت] و موفقيت [انده اوله؟] جهتنده [انك تعييني منوط] فرمان كرامتبيان حضرت خلافتپناهيدر

Günümüz Türkçesi: Mektupçuluğa (atama için) yapılan istida ve ricalar üzerine, kalem mümeyyizinin tayin edilmesi ve Dahiliye Nezaretine yazılması gerçi en büyük emelim ve kulunuzun arzusudur. Ancak velinimetimiz Padişah Hazretlerinin hikmetli iradesine uygun hareket etmek gerektiğinden, isabet ve başarı bakımından en uygun kimi emir ve tasvip buyururlarsa onun tayini, Halife Hazretlerinin keramet saçan fermanına bağlıdır.

Not / [?]: %100 kör kırılım: 24 sembollü tek alfabeli ikame (22 harf; homofonlar 133=ي=316 (ا, «تص»+açık «تصويب» = «يب»+açık «و» kodları bağımsızca doğrular; 24 kodun 23'ü en az bir kesin kelimede sabit. Açık: «استدع» sonu elif, «اندهاوله» anlamı, baştaki açık «ح».
YEE_40_34_Cozum.md

Midhat Paşa'ya üç şifreli telgraf — Y..EE.. 40/165, 40/178, 40/184

Üçü de **V. Defter (I. Usûl-i Seyyârât), Şems Sabâh (k = 0), 5 haneli kodeks**tir: kesin V. Defter kodları (55194 بقيه 41474 ,حاصلات), Y..EE.. 40/163 Rosetta kodları (77484 له 17442 ,خزينه 51181 ,حصه) ve 164xx/165xx harf hecelemeleri aynı anahtarla tutarlı çözülüyor. **40/184 (13 Mayıs 1881, Başvekîl Saîd Paşa)**, Midhat Paşa'nın İzmir'deki konağının kuşatılmasından (17 Mayıs 1881) **4 gün önce** yazılmıştır ve V. Defter'in kanıtlanmış kullanımını 40/175'ten (29 Ocak 1881) en az 13 Mayıs 1881'e, yani **+3,5 ay** uzatır. VI. Defter'in DH.ŞFR. 114'te Ocak 1881'den itibaren görülmesiyle birlikte iki kitap en az Ocak–Mayıs 1881 arasında paralel kullanılmış olmalı (yorum). Bunlar kısmî okumalardır, yeni canlı kırılım sayılmaz.

Belge	Tarih	Gönderen → Alıcı	5 haneli grup / bilinen / yeni aday / bilinmeyen	Okunan muhteva (temkinli)
Y..EE.. 40/165	25 Teşrîn-i Evvel 1296 = 6 Kasım 1880	Dâhiliye Nâzırı Mahmud Nedîm Paşa → Aydın Valisi Midhat Paşa	`182 / 118 (%64,8) / 9 / 55`	«مضايقهٔ مفرطه» (hazinede aşırı nakit sıkıntısı), «معاش», «برر مقدار ... ارسال», «بيرامده ... قونلمق»; muhtemel konu: Kurban Bayramı (13 Kasım 1880) öncesi maaş/avans — bir çıkarımdır.
Y..EE.. 40/178	25 Kânûn-ı Sânî 1296 = 6 Şubat 1881	Bâb-ı Âlî → Aydın Valisi Midhat Paşa	`94 / 47 (%50,0) / 10 / 37`	«نصفی پشين» (yarısı peşin), bir memurun nasbı, «جاندرمه», «هرايكى صويك برر نقطەسى», «فرانسزجه عباره اتخاذى»; konu adlandırılmıyor.
Y..EE.. 40/184	1 Mayıs 1297 = 13 Mayıs 1881	Başvekîl Saîd Paşa → Aydın Valisi Midhat Paşa	`107 / 48 (%44,9) / 18 / 41`	«حاصلاتك ... بقيەسى يازلمشيدى», «حصه», «مذكوره», «منفعتى», «خزينه», açık metinde «محل التزامى»; rutin maliye yazışması — yakalanmaya dair hiçbir ima okunmuyor.

Yeni/daraltılmış kod değerleri (GÜÇLÜ ADAY): `16478` = ع (معاش), `16586` = ف (büyük olasılıkla 16486'nın ٤/٥ okuma hatası; منفعتى), `47444` = بر (10 geçiş), `77491` = مضايقه, `67415` = طرف, `76444` = مأمور(ين), `19595–19597` = اولـ kümesi (yalnız kategori). Görsel kontrol listesi: 16586, 12612 (15612 يدى mi?), 40/165 L24, bozuk gruplar `4?455`, `9425`, `711489`.

Arşiv Levhaları (BDH 608/32/2 · 400 dpi filigransız asıllardan)

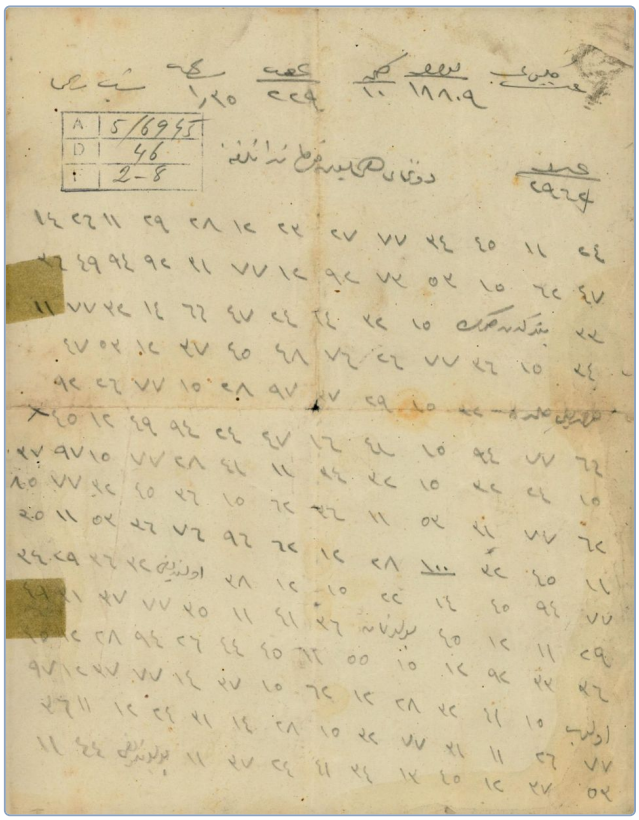

BDH 608/32/2 · p13 (F 2-8 · 15 Şubat 1328 / 28 Şubat 1913 · Mirlivâ Fahri, No. 2964): Live Crack #59: Karabiga açıklarında, Aksaz Burnu–Yumurta Adası arasında görülen boynuzlu deniz mayını telgrafının ilk sayfası. Satır aralarındaki açık kelimeler (بتدكدن صكره، اولنديغى، بولونان) ve altı çizili boş grup 100 (L09) görülüyor.

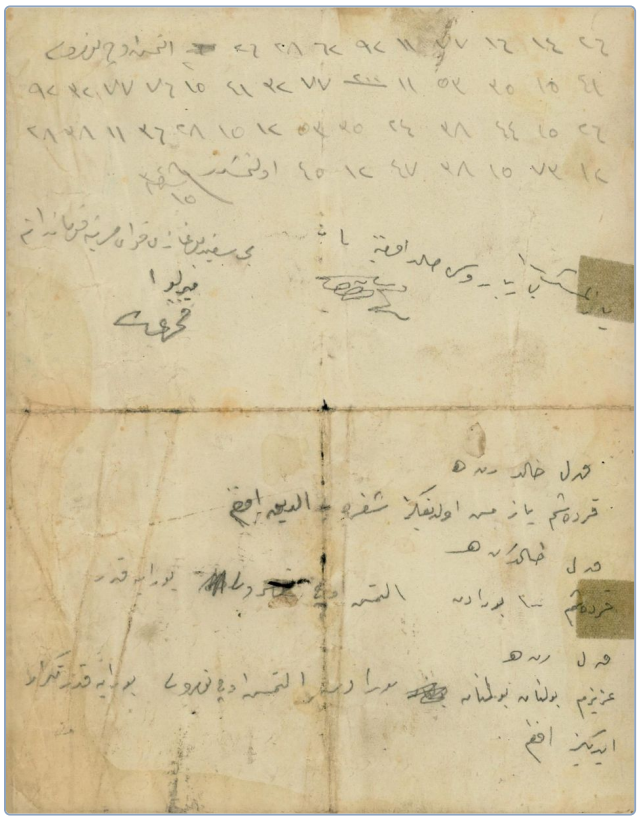

BDH 608/32/2 · p14 (F 2-8 devamı · Kâşif Kapudan + telsizciler arası konuşma): Live Crack #59 devamı: «... كاشف قپودان طرفندن افاده اولمشدر / ١٥ شباط ٣٢٨» ve alt yarıda iki telsiz istasyonu arasındaki canlı yazışma: «... بورادن التمش اوچ غروب بورايه قدر تكرار ايديكز افندم».

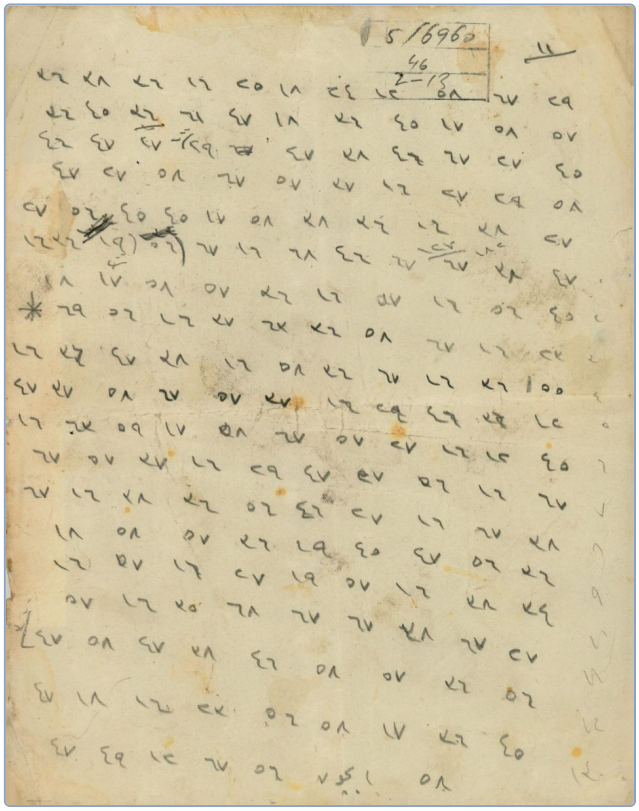

BDH 608/32/2 · p21 (F 2-13 · varak 11 · Anahtar 2): Live Crack #65: ayrı 1913 deniz telsiz anahtarı (z = 6,8). L09'da 3 haneli «155» grubu; L19'da açık «ایچون». Metin: kömür ikmali, cephane taşıyan geminin Adriyatik'e hareketi, Anamur–Okmeydanı gece telsiz nöbeti.